sel ülikooli rektor on nimetatav 5 a-ks; esimesel korral aga nimetati ka prorektorid ja dekaanid. Ms. korraldati ümber samuti ülikooli nõukogu. Prof-te eri astmed tehti liikuvamaks ja võeti nende edutamise aluseks töö edukuse kõrval ühtlasi võistluse printsiip. Laiendati avaliku võistluse põhimõtet ka nooremate abiõppejõudude, assistentide ja stipendiaatide valimisel ning ametissekutsumisel. Dots-d nimetati ümber adjunktprof-teks ja eradots-d dots-deks. Üliõpilaskonna Esinduse kõrvale loodi üliõpilaskonventide vanemaist koosnev Üliõpilaskonna Vanematekogu, kelle ülesandeks on hoolitseda eeskätt üliõpilaskonna ühiskondliku kasvatuse eest, ja seati ametisse üliõpilaskonna kuraator üliõpilaskonna organite jm. üle järelevalve teostajaks. Tartu ülikoolis kutsuti ellu iseseisev majandusteaduskond ja asutati sügisel 1938 kummagi ülikooli juurde Riigikaitselise Õpetuse Instituut. Jaan-s 1938 asutati Eesti Teaduste Akadeemia, mille kahe (humanitaar- ja loodusteaduste) sektsiooni algkoosseisu nimetati s. a. apr-s 12 akadeemikut. Ka sõlmiti 1937 kultuurkonventsioonid Ungari ja Soomega. J. on a-st 1938 Loodusuurijate Seltsi (Tartus) auliige.

Tartu õpetajate seminar 1828—1928 (1929); Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); Eesti Vabadussõda 1918—1920 I (1937), lk. 272, 331; J. Maide ja E. Valdin, 6. jalaväepolk Vabadussõjas 1918—1920 (1938); Sõjavägede Staabist jm. saadud andmed.

*J. Ks.; T.*

***JAAKSON, Hermann,** matemaatik, oli 1925—27 Tartu ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna dekaan, 1927—36 ülikooli prorektor majandusasjade alal ja on a-st 1938 Tartu üliõpilaskonna kuraator. *T.*

***JAAKSON, Jüri,** poliitika- ja majandustegelane, on jätkanud Eesti Panga presidendina edukalt tegevust vääringu kindlustamisel. Kuigi J. ei pooldanud kroonikursi devalveerimist, teostati see siiski 1933. a. J. Tõnisson'i (vt. ka *Suppl.*) valitsuse poolt rahvamajanduse huvides. J. oli a-l 1937 Rahvuskogu II koja liige ja on a-st 1938 Riiginõukogu liige. Ka oli ta Riigi Majandusnõukogu liige 1935—38. Ta on esindanud Eestit a-il 1929—36 Rahvasteliidu finantskomitee istungeil Genfis ja 1931—37 Rahvusvahelise Maksuõienduste Panga peakoosolekuil. J. asutas a-l 1936 H. Treffner'i gümnaasiumi juurde sihtkapitali 20 000 kr. suuruses.

Isikl. kogutud andmed. *T.*

*** JAAKSON, Madis,** majandustegelane, saabus Eestisse jaan. 1919, oli seejärel riigivaranduste ülevõtmise komisjoni esimees ja siirdus s. a. eramajanduslikule tegevusalale. J. on avaldanud töö „Aktsiaseltside ja äriliste ühingute seadused" (Tall., 1928). *T.*

**JACKE, Jacob,** kaupmees, sünd. 18. X 1712 vkj. Pärnus Saksamaalt pärit sadulsepa, pärastise kaupmehe Joh. Heinrich J. pojana, asutas 1734 Pärnus tänini teotseva kaubamaja „Jacob Jacke & Co"; ta oli Suurgildi oldermann 1752—58 ja raehärra 1758; surn. 14. XII 1780 vkj. Pärnus. — J. määras oma testamendis, et äri tegevust tuleb jätkata ja nimelt alati kahe juhiga eesotsas. J. õepoeg ja pärija Otto v. Staack (surn. 17. V 1814 vkj.) laiendas testamenti veelgi. Järgnevaist juhtidest kuulub osa Jacke'de järglaste hulka (perekondadest Nagel, Rodde, Rambach, Schmidt). Ettevõte, mis XIX sajandi algupoolel paisus õige suureks, teotses peamiselt lina, linaseemne ja vilja väljaveoga ja püsis Pärnu firmade seas kaua aega esikohal, on aga mainitud kaubandusharude kängumise tõttu viimasel ajal tähtsust kaotanud.

SB Pernau VIII (1926), lk. 114 ja XI (1936), lk. 47 (H. Laakmann); Pärnu Pvl. 1934, nr. 223; Pärnu linnaarhiivist saadud andmed. *H. L.*

**JAIK, Juhan,** kirjanik ja ajakirjanik, sünd. 1. I 1899 vkj. Võrumaal Sännas mõisatöölise pojana, lõpetas 1913 Tsooru ministeeriumikooli, täiendas hiljemini enda haridust iseõppimise teel, Tallinnas õhtukeskkoolis ja sõjakoolis. A-il 1915—17 elas J. Volga-äärseis linnades, olles Võrumaalt välja saadetud poliitilisil põhjusil. Võtnud vabatahtlikuna osa E. Vabadussõjast, oli J. 1920—24 Tallinna E. Kirjastuse Ühisuse teenistuses ja on teotsenud ajakirjanikuna „Päevalehe", „Kaitse Kodu" (toimetajana 1925—27) ja „Postimehe" (1928—35) toimetuses Tallinnas. Ta oli 1935—36 eesti raamatu 400 a. juubeli puhul korraldatud Eesti Raamatuaasta peasekretär ja on a-st 1936 toiminud haridusministeeriumi vabaharidusnõunikuna. Ka oli ta 1934—38 E. Autorikaitse Ühingu esimees. — J. on avaldanud rea

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 102